

Historier fra barnevernet - kan de skape debatt?

PUBLISERT 5. august 2012

Wenche Sandbekken Lilleland et al. | **Makt bak lukkede dører Fokus på barnevernet, Alpha forlag, 2011.** 173 sider

I den senere tid har det vært en mediedebatt spesielt med fokus på foreldre med en annen nasjonal tilhørighet og etnisk bakgrunn. Spørsmål som har blitt reist, er: Har ansatte i barnevernet god nok kompetanse til å skape trygghetsrelasjoner til omsorgspersoner som trenger hjelp i vanskelige livssituasjoner og til å vurdere barns beste? Kommuniserer de ansatte slik at de skaper et godt samarbeidsklima og kan gjøre faglige vurderinger som ivaretar barn, foreldre og fosterforeldre?

Makt bak lukkede dører. Fokus på barnevernet er en bok hvor de som har hatt dårlige erfaringer med barnevernet formidler sine opplevelser. Forfatterne skriver innledningsvis at de håper boken kan bidra til positive endringer i barnevernets arbeid med familier. Dersom du ønsker å lese boken, som ikke er en fagbok, bør du innstille deg på å overse mange skrivefeil og grammatiske feil, for boken er preget av mangel på korrekturlesning og et til tider svært muntlig språk.

«Jeg spør meg om bokens form er hensiktsmessig når det gjelder å skape en god dialog med barnevernet og styrende instanser»

Boken inneholder 17 ulike historier hvor personer som har hatt negative opplevelser med barnevernet, formidler en historie, sine opplevelser og sine meninger. Den handler både om fosterforeldre, biologiske foreldre, små barn og ungdommer. Som psykolog og stipendiat med en særlig interesse for barn som blir plassert i fosterhjem, har jeg lest nøye hva historiene forteller og hvordan de blir fortalt.

Jeg startet å lese boken med et åpent sinn for å forstå mer av hvordan de berørte kan oppleve samarbeidet med barnevernet. En historie handler om Miriam som mister omsorgen for sine to barn Ann-Mari og Håkon. Hun har samvær med barna sine, men opplever å bli motarbeidet av barnevernet. Når ett av barna spør hvorfor antall samvær blir redusert, svarer tilsynsfører at det er fordi «mamma noen ganger hadde det så vanskelig», og at dette gikk utover Ann-Mari og Håkon under samværet. Håkon viste til at det aldri har skjedd (s. 68).

Forfatterne skriver som sluttord i historien følgende: «Vi håper leserne har fått et innblikk i barnevernets metoder og umoralske fremgangsmåter i sin håndtering av barnevernssaker. Barna er skadelidende. Det er på tide å sette grundig fokus på barnevernets maktutøvelse og arroganse, for eksempel i form av et kontrollorgan i hver kommune som kan kvalitetssikre barnevernsavgjørelser» (s.76).

Intensjonen bak boken er helt klart god. Som fagpersoner vet vi at barnevernets møte med mennesker i vanskelige livssituasjoner kan representere så store utfordringer at den empatiske kommunikasjonen blir skadelidende. Jeg spør meg allikevel om bokens form er hensiktsmessig når det gjelder å skape en god dialog med barnevernet og styrende instanser. Den er skrevet i en anklagende form som kan være forståelig når mennesker føler seg krenket. Men formen blir repetitiv og generaliserende. Jeg savnet en mer åpen holdning og diskusjon som i større grad kan bidra til økt kompetanse og ettertenksomhet i en følelsesladet debatt om hvilket barnevern vi ønsker å ha i Norge. I sin nåværende form er det vanskelig å se at boken kan bidra til en reflektert og samarbeidsfremmende diskusjon om barnevernets rolle og kompetanse.

Anmeldt av Heidi Jacobsen, psykolog og stipendiat ved RBUP Øst og Sør

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 8, 2012, side